

Innledning til digitalt «Sammen om å lede» møte 29.04.21 for proster og kirkeverger

Av domprost Stefan Emmerhoff

Nå har vi i grunnen holdt på ganske lenge med dette, - denne «anbefalingen» om å unngå hverandre. I det drøye året vi nå har bak oss er at alt det selvfølgelig ikke lenger er en selvfølge.

Som ledere har vi drevet med kontinuerlig endringsledelse og kjent på den blandede erfaring av begrensninger, uforutsigbarhet og venting på neste pressekonferanse og så påfølgende tolkning av nye regler, for så å få nye regler og nye tolkninger rundt neste sving. Vi har brukt enormt mye av vår tid til å holde oss orientert om smittevern og å informere om smittevern og de praktiske konsekvenser det får i alt vi gjør og ikke kan gjøre.

Selv om vi har vist imponerende omstillingsevne og kreativitet, så kan det nå gjøre godt å trekke pusten, løfte blikket og se fremover og tenke Corona-fritt.

«Gjenåpning», - det har vi aldri gjort før. Når jeg er usikker på hvordan jeg skal gripe tak i noe som er litt vanskelig, - da søker jeg til, - Ole Brum.

Det fine med Ole Brum er at han har den gode egenskapen at han forenkler den kompliserte hverdagen.

«Jeg synes ikke du er til mye hjelp» sa Snurre Sprett.

«Nei,» sa Ole Brum ydmykt, «men jeg forsøker å være det.»

Da takket Snurre Sprett han for forsøket.

Hvordan skal vi forsøke å være ledere når enkle svar ikke finnes, når restriksjoner endres fra den ene dagen til den andre og det er vanskelig å se for seg hvordan morgendagen blir.

Etter hvert som Erna gjenåpner samfunnet, trinn for trinn, så utvides samfunnets handlingsrom gradvis, - og med det utvides og kirkens handlingsrom.

Hvordan griper vi det?

Nasse Nøff sa til Ole Brum:

«Ole Brum, du har en flue på nesens din.»

«Si fra når det kommer en til», sa Ole Brum, «så kan de bli venner.»

Det som lett kunne vært en irritasjon, gjøres til en spennende mulighet.

Når vi nå prøver å se veien videre, hva fokuserer vi på?

Vi kan lett la oss irritere over «*fluen på nesens*». F.eks. Starbuck's cafeen på hjørnet hvor 43 personer kan «delta» uten tilviste plasser, mens i store St.Petri kirke med tilviste plasser kunne vi bare være 20, og nå de siste ukene ikke det en gang?

Vi kan la oss frustrere over rammevilkår som burde vært bedre, eller en ledelse som burde vært tydeligere, og alle «urettferdige» smittevernregler som kommer ovenfra, - eller om ikke helt ovenfra, så nokså ovenfra, og ned.

På den annen side. Ole Brum-mentaliteten har vi allerede sett veldig mye av i menighetene: Det er den mentaliteten som gror nedenfra, som ikke ser begrensninger, men muligheter, som lar kreativiteten blomstre og viser at kirken lever.

Logikken i dette er jo selvfølgelig at når handlingsrommet nå trinnvis gjenåpnes, så utvides og rommet for enda mer kreativitet og nytenkning.

Hva er da vår oppgave som ledere?

Jeg vil løfte frem to fokusområder:

1. For det første: Motivere og legge forholdene til rette for fortsatt kreativitet og nytenkning, - for fortsatt arbeids- og livsglede.

2. For det andre: Spørre oss selv: «Hva er det vi holder på med?»

Hva er det vi holder på med i all vår kreativitet og i alle våre rutineoppgaver?

I alt vårt utadrettede arbeid og i all vår administrasjon?

Midt i alt det vi gjør, stoppe opp og spørre:

«Hva holder vi på med?»

Hva er det å være menighet? Hva er det å være kirke?

Lar vi oss irritere over fluen på nesen, urettferdig smittevern og dårlige ledere, så forsvinner gløden. Kan det være at vi som ledere skal lete og spørre etter den indre motivasjon for den vi er og det vi gjør?

Kan det være noe av vår rolle som ledere nå fremover? Å sette fokus på hva det er å være kirke og menighet.

Hva er det vi holder på med?

Det vi holder på med er jo det vi synger i den gamle søndagsskolesangen: «Bygge Guds Rike, Bygge Guds Rike, Bygge Guds Rike her på jord.»

Akkurat dette jo som er hele Den norske kirke sin overskrift: «Mer Himmel på jord!»

Det er det vi holder på med!

Dette vil jeg gjerne si noe mer om.

Hva er kirken, og hva er oppdraget?

Hva er en menighet? Hvordan være kirkens ledere?

- Paulus sammenligner menigheten/kirken med kroppen. En kropp med mange lemmer og forskjellige funksjoner, og slik skal det være. Og med litt humor skriver han at tenk så dumt om hele kroppen var øye. Det ville ikke akkurat vært stilig.
- Vi er ikke like, vi er forskjellige, og vi er alle verdifulle og hører til.
- Jeg vil tro at mange med meg har hørt undervisning og prekener om menigheten som et legeme med mange funksjoner. Men blir det ikke litt hodeløst å ikke snakke om hodet?
- Paulus sier det slik: (Ef. 4:15f)
Vi skal i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus. Ut fra ham blir hele kroppen sammenføydd og holdt sammen av hvert bånd og ledd, alt etter den oppgave hver enkelt har fått tilmålt, så kroppen vokser og bygges opp i kjærlighet.»
- Magnus Malm skriver i sin bok «Fri til å tjene» at kristent lederskap dypest sett handler om Jesus: Hvem Jesus er, hva han gjør i verden, hva han vil med livet vårt. Alt annet er vår respons til ham.
- Jesus som kirkens Herre er både utgangspunkt og mål for det vi er og det vi gjør som kirke. Han har gitt oss oppdraget om å gjøre alle mennesker til disipler, og han har lovet å være med oss alle dager, - inntil verdens ende.
- Å være kirke handler altså om både nåtid og fremtid. Om ankerfeste i hverdagen og håp for fremtiden. Alle dager, inntil verdens ende er Jesus med oss.
- Nå vil noen si at det er jo en selvfølge. Ja, jeg håper mange tenker det, og jeg håper mange sier det. Om igjen og om igjen.
- For det plager meg at kommunikasjons-guru Hans Geelmuyden i Geelmuyden & Kise har sagt om oss, om kirken, at: «**Kirkens største problem er at de ikke tror på det de tror på**»

Sånn kan vi ikke ha det!

Derfor vil jeg både nå, og i gjenåpning og i fortsettelsen minne oss om å være tydelige på hva vi holder på med, og hvorfor. Derfra skal kreativiteten blomstre og derfor skal vi ha orden på administrasjon og se viktigheten i rutiner.

- Johan Sebastian Bach skrev sine fantastiske verk. Men utgangspunktet, grunnmuren for hans kreativitet var tydelig og enkel: Han skrev «SDG» på det han gjorde. «*Soli Deo Gloria*» «SDG»- «*Gud alene æren*»
- Hva om vi skrev SDG på våre budsjett, våre strategiplaner og det vi foretar oss? La det vi holder på med være bevisst og uttalt forankret

Når vi akkurat nå har et mer eller mindre begrenset handlingsrom for menighetsarbeid, stabsfellesskap og gudstjenester. Hva da med å ta oss tid til å ta et steg tilbake, for å ta fart. Et lengdehopp med fart blir ganske mye lenger enn et hopp uten å ta fart.

Ta sats med et steget tilbake til «*Back to basic*»

Ifølge «Cambridge Academic Content Dictionary» betyr uttrykket «*back to basics*»:

«*Returning to the simple and most important things*»

«*Gå tilbake til de enkle og aller mest viktige ting*»

Hva er det enkle og mest viktige?

Om vi vil kan vi lære av produktive og kreative Bach som satte stempelet SDG på alt han gjorde:

«*Soli Deo Gloria*»

At målet med gjenåpningsplaner ikke er å dra i gang et imponerende aktivitetsnivå, men som ledere sette fokus på et høyt **bevissthetsnivå**, - hvor det vi holder på med har stempelet «SDG».

I gjenåpning av kirke og samfunn kan det å være kirkelig leder være å starte med å invitere medarbeiderne et skritt tilbake, - «*back to basic*», -

«*Returning to the simple and most important things*»

«*Gå tilbake til de enkle og aller mest viktige ting*»

Til vår Herre og Gud som i Jesaia 43 sier til sitt folk:

«*Se, jeg gjør noe nytt, nå spirer det frem. Merker dere det ikke?*»

Vi skal be en bønn fra den katolske kirkes bønnebok.

La oss be:

«*Vi ber deg Herre,*

La din Ånd vekke oss til vår gjerning og ledsage oss med sin hjelp,

så alt vårt arbeid må utgå fra deg,

bæres av deg og fullendes i deg.

Ved Jesus Kristus, vår Herren.

Amen»